

De Jakobus-brief (deel 3)

Inleiding GROEI: 8 november 2006
Door ds. Geluk

Jakobus 5:7-20

A. Vooropmerking

In dit gedeelte lezen wij afrondende conclusies van Jakobus. Het ging in deze brief over:

1. beproeving (hst. 1:2 en 3)
2. de onderlinge verhoudingen:
 - minachting (hst. 2)
 - zonden van de tong (hst. 3)
 - wereldliefde (hst. 4; 5:1-6)

Doordat de onderlinge verhoudingen verstoord zijn, is er geen sprake van het functioneren van de gemeente als lichaam van Christus.

Jakobus gaat hier nu concluderend en adviserend op in. Hij loopt als het ware de brief nog eens door om samenvattend nog enkele punten als een pastorale handreiking aan te bieden.

B. Geduld (hst. 5:7-12)

1. Het gaat om christenen die lijden. Daar begon Jakobus zijn brief mee. Daar komt hij nu op terug. Hij spoort lijdende christenen tot drie keer toe aan om geduldig te zijn (vs. 7,8 en 10). Hij verwijst ook tot drie keer toe naar de terugkomst van de Here Jezus (vs. 7,8 en 9).
2. Als christen moet je niet verwachten dat alles makkelijk en comfortabel verloopt in je leven. Zie Joh. 16:33 en Hand. 14:22.
3. Jakobus geeft drie voorbeelden van geduld: a) de landman, die voor zijn geduld met een kostelijke vrucht wordt beloond (vs. 7); b) de profeten, die vanwege het volgen van hun roeping veel hebben geleden (vs. 10), en c) Job, die zo enorm in zijn geloof is beproefd.
4. In vs. 9 en 12 waarschuwt Jakobus tegen de zonden van de tong. Door het lijden kun je ongeduldig worden en de controle over je tong verliezen.

C. Gebed (hst. 5:13-18)

1. Vs. 13a: om geduld te oefenen is gebed nodig, het gebed om wijsheid (hst. 1:5), om volharding, om genade om vast te houden aan Gods wil.
2. Vs. 13b: blij zijn *in* het lijden, zingen in de macht (als Paulus en Silas – Hand. 16:25)
3. Vs. 14, 15: belangrijk is te letten op het verband. Het gaat hier niet om:
 - het laatste oliesel/het sacrament der stervenden, zoals de Rooms-Katholieke Kerk deze tekst leest;
 - de dienst der genezing. We lezen niet dat iemand de gave der genezingen heeft ontvangen. Jakobus stuurt betreffende zieken niet naar een gebedsgenezer maar naar de oudsten. In de Bijbel vinden we geen aanwijzing dat iedere zieke christen op deze wijze om genezing moet vragen. Nergens in de Bijbel komen wij tegen wat Jakobus hier schrijft. Paulus stuurt niemand naar de oudsten en treedt ook zelf niet op als gebedsgenezer (zie o.a. 1 Tim. 5:23; 2 Tim. 4:20; Kol. 4:4). Hij tobde zelf met een ongeneeslijk lichamelijk probleem (2 Kor. 12:7).
4. Dat Jakobus hier zieken naar de oudsten verwijst, heeft dus te maken met de specifieke situatie waar hij op ingaat, met datgene wat in de brief aan de orde gekomen is. Daarom is het van groot belang om te letten op de context.
5. Wij kunnen ziek worden. Onze ziel is wel verlost maar ons lichaam nog niet. Ziekte kan een puur lichamelijk karakter hebben. Als er een genezing door een wonder plaatsvindt, dan is dat een teken van het komende rijk van God. De volle werkelijkheid ontvangen wij in de toekomst. Ziekte kan ook een geestelijk karakter hebben, bijvoorbeeld als door zonde de onderlinge verhoudingen in de gemeente zijn verstoord. Paulus doelt daarop in 1 Kor. 11:30. Hier gaat het in dit hoofdstuk van de Jakobus-brief ook over. We moeten dan denken aan minachting, kwaadsprekerij en wereldliefde (de onderwerpen die Jakobus in zijn brief aan de orde stelt) waardoor men de ander uit het oog verliest. De Here gebruikt ziekte als een disciplinaire maatregel, als een vorm van kastijding.
6. 'Ziek' in vs. 14 is letterlijk: zonder kracht. De zieke kan niet naar de gemeentesamenkomst komen en roept de oudsten daarom bij zich. De oudsten – geen dokter, ook geen gebedsgenezer, want er is een pastoraal probleem dat te maken heeft met een zonde waardoor de verhoudingen in de gemeente verstoord zijn. Hierdoor is het lichaam van Christus ziek.
7. Zalven met olie – in die tijd hoorde dit bij een medische behandeling. Zalven is in de Bijbel ook het symbool van de Heilige Geest. Dit is echt de taal van die tijd.

8. In de naam des Heren: met zijn volmacht, weten: dit is zijn wil, daar inzicht in hebben gekregen. Het gelovige gebed: het gebed dat uitgaat van de zekerheid van genezing in de weg van Gods wil. Zie Joh. 14:13 en 14; 15:16; 16:23; 1 Joh. 5:14.

De essentie van het gebed is: Uw wil geschiede. Bij ziekte is dat moeilijk. Wat is Gods wil? Genezing? Of wil Hij zijn kind bij Zich hebben? Wij weten vaak niet wat wij moeten bidden (Rom. 8:26).

Duidelijk is dat het hier niet gaat om een experiment. De houding is niet: en nu maar wachten of er genezing plaatsvindt. Er is ook geen sprake van een bepaald traject of van een stappenplan. Want de lijder *zal* gezond worden en de Here *zal* hem oprichten. Niet: misschien.

Vaak wordt dit vergeestelijkt: als er geen genezing plaatsvindt, dan wordt wel kracht geschonken om de ziekte te dragen. Maar dat zegt Jakobus niet!

Er is niet alleen sprake van genezing maar ook van vergeving. Hier komt het verband tussen zonde en ziekte naar voren. Ook het verband tussen vergeving en genezing.

9. Als er geen genezing plaatsvindt (let op twee keer *zal*), dan 'is dit een woord dat de Here niet gesproken heeft' (Deut. 18:22)

10. Vs. 16: ... daarom... Maak er een gewoonte van om elkaar uw zonden te belijden en voor elkaar te bidden. Voordat je zelf ziek wordt vanwege Gods kastijding. Als de verhoudingen verstoord zijn, is de gemeente ziek. Zoek herstel van de verhoudingen voordat het kwaad je ook nog persoonlijk door ziekte velt.

In vs. 15 gaat het om genezing van het gemeentelid, in vs. 16 om genezing van de zieke gemeente (er worden twee verschillende woorden voor gebruikt).

11. Vs. 16b-18: het gebed van een rechtvaardige is: bidden in de naam des Heren, het is het gelovig gebed. Als voorbeeld noemt Jakobus Elia die inzicht in Gods wil ontving en daardoor zo heeft kunnen bidden. Waar hij om bad gebeurde. Dat wist hij van tevoren.

D. Slot (hst. 5:19 en 20)

1. Hier gaat het weer om de onderlinge zorg. Is er oog voor elkaar? Wordt er gelet op hen die van de waarheid afdwalen? Wat is je geestelijke focus? Gaat het om jezelf of om de gemeente van Christus? Met deze laatste verzen zet Jakobus ons met onze beide benen op de grond van de gemeente.

2. We dienen te waken voor eenzijdig en selectief bijbellezen. We zijn misschien geneigd om het element van zalving en genezing uit deze brief op te pakken en de rest te laten liggen. Maar dan hebben we Jakobus niet begrepen.

Voor het gesprek:

1. Hoe belangrijk is voor jou het gemeente-zijn? Wat kunnen nu belemmeringen zijn voor het functioneren van de gemeente als lichaam van Christus? Hoe moeten we daarmee omgaan?

2. Waardoor kun je beproefd worden/in wat voor situatie zou Jakobus zeggen: wees geduldig? Kun je blij zijn *in* lijden? Kun je dat toelichten?

3. Lees en bespreek: Joh. 14:13 en 14; 15:16; 16:23; 1 Joh. 5:14.

4. Hoe vul je in wat Jakobus zegt in hst. 5:16a? En hoe wat hij zegt in hst. 5:19 en 20?